

נייר עמדה בנושא

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון – מכתב התנצלות בעבור מעצר שגוי והודעה על זכאות לפיצוי), התש"ע-2010

ארגון רבני צהר מבקש תומך בהצעת החוק שעניינה: חיוב המשטרה לשלוח מכתב התנצלות למי שנעצר במעצר שגוי, אשר יהווה אישור לכך שהוא חף מאשמה, ושבזו יצוינו גם זכויותיו לפיצוי. תמיכתנו היא מהסיבות הבאות:

- **שמו הטוב של אדם:** פגיעה בשמו הטוב של אדם מהווה פגיעה חמורה בו, שכן "טוב שם משמון טוב" (קהלת ז, א). משום כך ראוי שבמצבים שבהם רשויות החוק פגעו בשמו של אדם, הם יעשו כל מאמץ כדי למזער את הנזק.
- **בקשת מחילה:** נדבך הכרחי בתיקון עוולה שבין אדם לחברו הוא בקשת סליחה כנה - "עד שירצה את חברו" (יומא פה ע"ב). בקשת הסליחה הכרחית הן בכדי להקל על הנפגע להתרצות בכנות, והן בעבור הפוגע בכדי לקחת אחריות מלאה על העוולה שגרם.
- **חומרת תלונת שווא:** אחד מהמקרים שבגינם נעצר אדם במעצר שגוי הוא כאשר מוגשת נגדו תלונת שווא במשטרה במטרה לפגוע בו. חכמינו ראו בחומרה יתרה פגיעה בשמו של אדם דרך רשויות החוק, והענישו את מי שהגיש תלונה שאותה לא יכול היה להוכיח (פסחים קיג ע"ב). כל שכן שיש לראות בחומרה הגשת תלונה חסרת כל בסיס. משום כך על החברה לדאוג לכך "שלא יהיה חוטא נשכר".
- **חושד בכשרים:** מקרה אחר שבגללו נעצר אדם במעצר שגוי הוא כאשר חוקרי המשטרה "חשדו בכשרים" והתבררה להם טעותם. כידוע, חז"ל ראו בחומרה מי ש"חושד בכשרים" (שבת צז ע"א). אמנם תפקידה של המשטרה לעצור לעתים חשודים גם כאשר אשמתם אינה ברורה, אך מאידך אין ספק כי ראוי שהמשטרה תתנצל במצבים של מעצרי שווא, ובכך תמזער נזקים אשר נגרמו מכך.